



Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki



YHDENVERTAISUUS- JA TASA- ARVOSUUNNITELMA Kolistajantien päiväkot

2026-2028



SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

JOHDANTO



Oulun kaupungin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria: ”Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Varhaiskasvatus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennakko-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.” (Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma)

Yhdenvertaisuus-lain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo-lain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatus- ja esiopetusyksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2026–2028.

ALKUTILANTEEN KARTOITUS



1. Hallinto ja johtaminen

Päiväkodissämme on nimetty työryhmä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen. Työryhmässä on jäsenet molemmista esiopetusryhmistä. Työryhmä osallistuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen ja niiden sisältöihin liittyviin koulutuksiin.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma käydään läpi tiimeittäin, ja kaikki tiimin jäsenet sitoutuvat noudattamaan suunnitelmaa. Syksyisin uusien ryhmien myötä suunnitelma arvioidaan ja päivitetään uudelle lukukaudelle. Lisäksi suunnitelmaa arvioidaan keväisin.

Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, järjestetään päiväkodissamme tiedonsiirtokeskustelut ryhmien välillä. Lisäksi aiemmin laaditut varhaiskasvatussuunnitelmat siirtyvät eVakassa lapsen uuteen ryhmään. Lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen, yhteistyötä tehdään jo esiopetusvuoden aikana. Esimerkiksi lapsen tulevan koulun erityisopettaja voidaan kutsua mukaan lasta koskeviin palavereihin. Keväällä sovitaan tiedonsiirtokeskustelut tulevan opettajan kanssa, jolloin siirretään tieto lasta koskevista tuen tarpeista.

Päiväkodin ja esiopetuksen kaikessa viestinnässä kiinnitetään huomiota monipuoliseen ja ei-stereotyyppiseen ilmaisuun.

2. Pedagoginen toiminta

Pedagogisessa toiminnassa on kiinnitetty huomiota tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen jo erilaisin keinoin. Moninaisiin ihmisryhmiin, kieliin ja kulttuureihin tutustuminen on huomioitu ryhmien lähtökohdista käsin. Näiden huomioimisen tavoitteina on lisätä ryhmissä lapsen yhteenkuuluvuuden tunnetta, moninaisuuden ymmärtämistä ja hyväksymistä sekä yksilöllisyyden arvostamista

Kehotunnekasvatukseen ja turvataitojen harjoitteluun on arjessa kiinnitetty huomiota tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavina menetelminä. Näiden avulla vahvistetaan mm. lasten turvallisuudentunnetta ryhmässä.

Henkilöstö ohjaa lasten leikkejä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäen. Ryhmissä tehdään säännöllisesti leikkikaveriarvontoja ja leikkioporukoita, joissa harjoitellaan leikkiä erilaisten kavereiden kanssa ja kannustetaan lapsia leikkimään monipuolisesti erilaisia leikkejä. Lasten aloitteisiin tartutaan ja leikkejä pyritään rikastuttamaan. Neuvottelutaitoa, joustamista ja vastavuoroisuutta harjoitellaan leikissä päivittäin aikuisen tukemana niin sisällä kuin ulkonakin. Osana arkea käytössä ovat myös MiniVerso-sovittelu.

Ryhmissämme kannustetaan lapsia omatoimisuuteen ja lapsia autetaan arjessa lähtökohtaisesti heidän tarpeistaan käsin. Tähän ei vaikuta esimerkiksi lapsen sukupuoli tai kulttuuritausta.

3. Tilat ja ympäristö

Tilojen ja ympäristön suunnittelulla pyritään muokkaamaan esimerkiksi erilaiset leikit houkuttelevaksi kaikille lapsille sukupuolesta riippumatta ryhmän moninaisuus ja yksilön tarpeet huomioiden. Tilojen ja toimintaympäristön suunnittelussa erilaiset leikit nivoutuvat yhteen. Lasten toiveet ja mielipiteet tilojen ja leikkien suunnittelussa pyritään ottamaan huomioon.

Ryhmistämme löytyy kirjoja ja leluja eri vuosikymmeniltä. Henkilökunta tarkastelee kriittisesti vanhentunutta kirjallisuutta ja poistaa vanhentuneet ja syrjivät materiaalit. Ryhmissä hyödynnetään paljon kirjaston kirjapaketteja, jotka sisältävät ryhmän teemoihin ja lasten mielenkiinnonkohteisiin painottuvia kirjoja.

Ryhmissä esillä olevissa kuvissa, julisteissa ja tiedotteissa on jonkin verran otettu jo huomioon tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Esimerkiksi tukikuvien suunnittelussa käytetään Papunetin kuvatyökalua, jossa esimerkkihenkilöt ovat sukupuolineutraalisti kuvattuja. Kuitenkin kulttuurinen moninaisuus jää useasti tukikuvista vielä puuttumaan.

4. Asenteet ja vuorovaikutus

Varhaiskasvattajat pyrkivät aktiivisesti kiinnittämään huomiota sanavalintoihin, jotta ne vakiintuvat käyttöön arjessa. Tasa-arvoiset ilmaisut ja sanavalinnat tarttuvat myös koko työyhteisön käyttöön.

Ryhmässä lasten tasa-arvoista kohtelua ja yhdenmukaista huomioimista tuetaan erilaisin pedagogisin menetelmin. Aikuiset havainnoivat ryhmän dynamiikkaa ja lasten keskisiä vuorovaikutussuhteita ottaen ne huomioon mm. joustavia pienryhmiä muodostettaessa. Aikuiset puuttuvat välittömästi lasten osalta tapahtuvaan syrjivään käyttäytymiseen luoden turvallista ilmapiiriä.

5. Huoltajat ja sidosryhmät

Huoltajia tiedotetaan ryhmän toimintatavoista sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävästä teemoista. Huoltajia ei ole tähän mennessä osallistettu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tekemiseen tai arviointiin.

KEHITTÄMISKOHTEET

- moninaisuus, kulttuurit, kielet
- monipuoliset ja hyvin suunnitellut/toteutetut leikit lapsille
- lasten mielipiteiden ja toiveiden kartoittaminen
- MiniVerso- sovittelun toteuttaminen arjessa

TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI

Moninaisuus, kulttuurit ja kielet

- laulut ja lorut
- lasten omat aloitteet
- kirjat
- kansallispäivien huomioiminen (kuten saamelaisten kansallispäivä, romanien kansallispäivä, ruotsalaisuuden päivä)

Monipuoliset ja hyvin suunnitellut/toteutetut leikit lapsille

- Leikkien suunnitteluun ja leikin rikastuttamiseen varataan enemmän aikaa
- henkilöstö osallistuu aktiivisesti lasten leikkeihin
- huomioidaan leikin suunnittelussa ja rikastuttamisessa ryhmän moninaisuus, kuinka leikki voisi innostaa erilaisia lapsia leikkimään kuvatuki

Lasten mielipiteiden ja toiveiden kartoittaminen

- tehdään kartoitus lasten ajatuksista ja toiveista.
- lasten toiveet ja mielipiteet otetaan huomioon uusien ulkolelujen hankintaa suunnitellessa.

MiniVerso-sovittelu

Kaikki varhaiskasvattajat, lapset ja vanhemmat osallistuvat MiniVerso-koulutukseen syksyllä 2026.

TOIMINNAN ARVIOINTI

Toiminnan ja tavoitteiden arviointi tehdään keväällä 2027